

SANART Estetik ve Görsel Kültür Derneği
5. Uluslararası Sempozyum ve Sanat
Etkinlikleri

Sanat ve Sosyal Adanmışlık

Orta Doğu Teknik Üniversitesi
1-3 Mayıs 2002
Ankara, Türkiye

SANART Estetik ve Görsel Kültür Derneği'nin, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörlüğü, ODTÜ Mimarlık Fakültesi, Müzik ve Güzel Sanatlar Bölümü ve Sosyal Bilimler Enstitüsü işbirliği ile düzenleyeceği, 5. Uluslararası Sempozyum ve Sanat Etkinlikleri, *Sanat ve Sosyal Adanmışlık* başlığı altında, 1-3 Mayıs 2002 tarihlerinde, Ankara'da gerçekleştirilecektir. Üç gün sürecek olan sempozyum, sosyal ya da ekolojik amaçlara yönelik sanat sergileri, ve sanatçıların, çocuklar, özürllüler, gecekondü sakınleri ve benzeri sosyal gruplarla yapacakları çalışmalarını içerecektir.

Bu program, sanatın ve sanatçıların toplumdaki sosyal rollerini tanıtmak amacıyla tasarlanmıştır. Ülkemizdeki çeşitli kurum ve yönetimlerin, sanatın toplumdaki önemi hakkında birikim edinmeleri de amaçlanmaktadır.

SANART derneğinin, daha önceleri düzenlediği benzeri sempozyumlara zengin bir katılım sağlanmıştır. Haziran 14-15 tarihlerinde, ODTÜ'de, estetik üzerine bir başka uluslararası sempozyum düzenlenmiş, konuşmacılar dışında, doktora ve yüksek lisans öğrencileri de davet edilmiştir. SANART derneğinin düzenlediği etkinliklerin, diğer profesyonel toplantılara kıyasla, disiplinler-arası bir nitelik taşıdığı, sanatçıların kadar bilim adamlarını, düşünürleri ve idarecileri de içerdiği vurgulanmalıdır. Sempozyumlar, uygulayıcıları ve kuramcıları bir araya getirmeyi amaçlamaktadır. SANART Derneğinin 1992 yılından bu yana düzenlediği bütün etkinlikler, mekânsal imkanlar dahilinde, halka açık ve karşılıksız olmuştur. Sempozyum ve sanat etkinlikleri, özellikle öğrencilere, üniversitelere ve Ankara'lı sanatseverlere sunulmaktadır.

Kavram

Sanatın toplumu yeniden biçimlendireceğine dair Modernist ütopya, Üçüncü Binyıl'da farklı şekillerde yorumlandı: Buna göre, "sanat, artık toplumu biçimleyemiyor; tam tersine, günümüz üretim ve tüketim şekilleri, her şeyin üstünde yeni bir güç oluşturuyordu". Ancak son yıllarda, bu görüşe tepki gösteren sanatçılar, "toplum ile" ve "toplum için" çalışmanın ve üretmenin yollarını araştırmaya başladılar.

Pazarın her türlü yeniliği sahiplenmesi, tüketici kültürün egemenliği ve dolayısıyla, Avant-Garde'ın çöküşüyle birlikte, bir çok sanatçı, sanatın artık kültür dışında kalamayacağını farkına

vardı. 1980'lere doğru gelişen karşı-estetik ise, sanatın artık biçimin ötesinde, "içerik" ve "anlam" için önemli olduğu iddiasını üretti: çünkü, çağdaş sanatta artık önemli olan, ilk bakışta görülebilen bir nitelik değildi. Ancak, sanatın politik adanmışlığının, 20. yüzyıl süresince pek etkili olamayacağı, buna karşın "sosyal adanmışlığın", daha önemli bir rol üstlenebileceği kısa zamanda anlaşıldı. Böylesi bir açılımda, sanatçıları ilgilendiren yeni sorunlar, ekolojiden jeriatriye kadar farklı alanları kapsıyabiliyordu. Sanat, doğa ve kültür, insan ve insan arasında ilişki kurabilmek maksadıyla önemli bir araç haline dönüştürülüyor ve bu arada, insanın kendisiyle barışıklığının önemi anlaşılıyordu.

Ancak tüm bu tartışmaların ışığında, sanatın toplumsal alanda etkin olabilmesinin, salt sanatçıların başlattığı bir eylemin ötesinde şeylere gereksinim duyduğu söylenebilir: dolayısıyla, bir çok günümüz örneğinde, kişilerin, ilgili kurum ve yöneticilerin sanatçılara başvurduklarını görüyoruz. Bu tür kurumlar, hapishaneler, akıl hastahaneleri, ileri derecede hastaların bulunduğu klinikler ve özel durumdaki çocuklar için tasarlanmış mekânlar olabiliyor. Kuşkusuz, eşitlik ve katılım sorunlarının giderek daha da önemsendiği entellektüel ortamlarda, sanatın, sosyal sınırları kaldırıcı ve dışlanmış insanların katılımını sağlayıcı bir araç olduğu biliniyor. Buna ek olarak, her yaştan ve her ortamdan insanı cezbetmeye çalışan müze yapıları, topluma ulaşabilmek ve halkla daha iyi ilişkiler kurabilmek için, sanata ve sanatçılara başvuruyor. Müze programlarının öncül amacı sokaktaki, az eğitilmiş kişiye de cevap verebilmek: günümüzde, "katılımcılık", müzecilik alanında en önemli araştırma konusu.

Sonuç olarak, yoğun kriz ve felaket dönemlerinde, "sanat" önemli bir alan değilmiş gibi algılanabilir. Ancak, Türkiye'nin yaşadığı 1999 Depremi, mimarlık ve kent planlaması kadar, fotoğrafçılık benzeri sanatların da, sosyal bağlamda ne denli önemli olduğunu ve insanları yalnızlık gibi sorunlardan arındırmak için ne kadar büyük bir rol üstlenebileceğini göstermekte. Bugün bu anlamda, dünyadaki sayısız tıbbi ve toplumsal kurumlar, sanatçıları ya profesyonel olarak işe almakta ya da onların gönüllü yardımlarından faydalanmaktadır.

SANART Estetik ve Görsel Kültür Derneği, Mayıs ayında düzenleyeceği Uluslararası Sempozyum'da, hem bu tür örnekleri gündeme getirecek, hem de sanatın toplumsal işlevini, estetik ve sanatın otonomluğu üzerinde yoğunlaşan kuramsal sunuşlarla tartışmaya açacaktır.

Pratik Bilgiler

Yukarıda sözü edilen türde uygulamalar yapan sanatçıların, sempozyuma katılması beklenmektedir. Ancak, etkinliğimizde salt sanatçılar bulunmayacak, idareciler, müze yöneticileri ve eğitimciler de, tartışma ve uygulamalı ortamlarda etkin roller üstleneceklerdir.

Sempozyumun resmi dili İngilizce ve Türkçedir. Bildiriler İngilizce ve Türkçeye eş zamanlı olarak çevrilecektir. Bildiriler Türkçe ve özgün dillerinde kitap olarak yayımlanacaktır.

Sempozyum Programı İçin Öngörülen Tema ve Oturma Konuları:

1.Sanat ve Yaşlılar; 2. Sanat ve Özürlüler; 3. Çocuklarla Fotograf; 4. Akıl Hastahaneleri; 5. Müzeler ve Toplum; 6.Sanat ve Ekoloji; 7. Sokaklarda Sanat; 8. Okullarda Sanatçılar; 9.Mimari ve Ucuz Yerleşimler; 10. Bozulmuş alanlar ve yerleşimlerin tekrar kazandırılması; 11. Oyuncak yapımı; 12. Alternatif amaçlı heykel, Körler için heykel; ve, 13. Islah Kurumları

Çalışma Grupları:

1. Gecekondulara Sanat Otobüsü; 2. Yaşlılara Fotograf Kulübü; 3. Kendi Oyuncakınızı yapın; 4. Sokak Tiyatrosu; 5. Özürlüler Tiyatrosu; 6. Körler için Heykel Atölyesi

Bu sempozyuma katılmayı arzu edenler, aşağıda belirtilen e-posta adresine başvurabilirler. Bildirinin bir özetini ve eğer bir çalışma gurubu oluşturmak istiyorsanız ayrıntılarını bize bildiriniz. Kısa bir özgeçmiş beklenmektedir.

e posta haberleşme adresi:

erzen@arch.metu.edu.tr

Açık Adres:

Jale Erzen (SANART)
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Mimarlık Fakültesi
İnönü Bulvarı, 06531 Ankara, Türkiye
Tel: (312) 210 2215
Fax: (312) 210 1249